

Fronty už dnes zmizely

14.11.2014 5plus2 str. 10

(sme, woj, dmk)

25 let od Listopadu

Na listopad 1989 vzpomínají nejen pamětníci, ale i teenageři. A všichni mluví o změně.

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ / Postihnout jedním slovem, co přinesl listopad 1989 do života na severní Moravě, je jednoduché: svobodu. Změny, který nový společenský směr přinesl, vnímá každý člověk jinak.

Historik, čerstvý doktor Slezské univerzity v Opavě a spoluautor knihy Opava 1989 ve vzpomínkách Aleš Binar připomíná, jak těžké je dobu, v níž dnešní mladí lidé nežili, třeba jen správně pochopit. „Sám jsem do **základní** školy začal chodit teprve poté, kdy už v ní nebyly soudružky, ale paní učitelky. Dnes už se nemusím potýkat s nesrozumitelnou terminologií. Představte si, že třeba zkratka VUML, tedy Večerní univerzita marxismuleninismu, byla pro nás až do chvíle, než jsme si všechno podstatné nastudovali, nepříliš čitelnou a hlavně hodně odtažitou,“ říká současný **přednášející** na Fakultě ekonomiky a managementu **Univerzity obrany v Brně**.

Tklivé vzpomínky na sametovou revoluci má Jan Kryl, bratr slavného písničkáře Karla. „Posvátného sedmnáctého listopadu jsme s manželkou nechtěli věřit svým očím, že je v našem socialistickém státě něco takového vůbec možné. Měli jsme v té době trochu nepříjemnější povinnosti, protože jsme každou volnou chvíli jezdili z **Nového Jičína** za maminkou na infekční oddělení do Poruby, kde doléčovala žloutenku,“ uvedl před časem MF DNES.

Prožil díky revoluci i dojemné **setkání** s bratrem. „Karel přijel tak rychle, jak jen to šlo. Sám říkal, že by nepříjel tak brzy po sametu, protože se neskutečně bál vlastně dodnes nepotrestaných zločinců, kteří tady týrali a někdy i zabíjeli lidi pro jejich politické názory, ale musel mamince na pohřeb. Přivezli ho do **Nového Jičína** starým žigulíkem dva přátelé, padli jsme si do náruče, jako kdyby mezi námi těch čtyřicet let nebylo, a prožívali rozporuplné pocity. Jednak neskutečnou radost nad tím, že se zhroutil komunismus jak domeček z karet, a na druhé straně jsme prožívali dny plné bolesti nad ztrátou mámy.“

Podle devětatřicetiletého Karla Balcara, fotografa a ředitele kulturního centra K3 Bohumín, se do života řady lidí po listopadu 1989 vrátila i zodpovědnost.

„V roce 89 mi bylo 14 let. Dnes určitě jinak přistupuju ke vzdělání, stále se něco učím, ale už ne denně. Pokud vidím frontu před obchodem, tak mě nikdo nenamotivuje, abych se dnes do ní postavil,“ říká.

„Navíc jsem časem získal i volební právo, takže když stojím před volební místností, tak se už neptám, co to je a proč tam lidé chodí. Dnes už mám i občanský průkaz, což zásadně ovlivnilo celý můj polistopadový život. Například když jdu z domu, tak s sebou vždy беру peněženku i s doklady – ve čtrnácti jsem to moc neřešil, to ještě platili rodiče. Dnes usedám do auta a projíždím třeba polskými **hranicemi** bez vědomí, že je to "wau", něco nového a dobrodružného, ale že se to stalo součástí dennodenního života. Před rokem 89 jsem byl nadšený z kostičkových her na didaktiku gama a tiskárny, která tiskla přes kopírák. Dnes tisknu přes laser a občas řeším, že je dat tolik, že mi usmažila grafickou kartu v superrychlém notebooku. Svět je jiný, rychlejší, ale stále stejně krásný, zajímavý a plný výzev.“

O změně mluví i opavský muzikant a pedagog Pavel Plánský: „Revoluční dny jsem prožíval v očekávání změn. Konečně nebyl problém poslouchat a hrát big beat. Otevřené **hranice** a snadné cestování byla také velká změna k lepšímu.“

Foto popis|

Regionální mutace| 5plus2 - Moravskoslezský kraj